

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 267/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou O., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24 Co 152/2011 z 29. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. apríla 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou O., s. r. o., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 24 Co 152/2011 z 29. februára 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva:

«Návrhom na začatie konania... sa sťažovateľ (ako zamestnávateľ) domáhal uloženia povinnosti odporcovi (ako zamestnancovi) zaplata sumy 13.180,54 EUR z titulu náhrady škody podľa § 185, vzniknutej na zverených predmetoch v pracovnoprávnom vzťahu, ktoré boli odporcovi písomne zverené...

Sťažovateľ svoj nárok doložil... písomnou dohodou zo dňa 01. 07. 2003, predmetom ktorej bolo zverenie vozidla, ako aj hmotná zodpovednosť za pohonné hmoty (PH) a zverené predmety, ktorá bola podpísaná spolu s dohodou o starostlivosti na pridelenom vozidle C...

Prvostupňový súd návrh... zamietol z dôvodov:

1/ Nie je daná osobitná zodpovednosť v prípade vozidla pretože motorové vozidlo:

1.1 nemôže byť predmetom dohody o hmotnej zodpovednosti keďže sa nejedná o predmet, ktorý by zamestnanec využíval sám a mohol kvalifikovane zabezpečiť jeho ochranu a nejedná sa o hotovosť, ceninu, či inú hodnotu na obeh a obrat a

1.2 nebolo odporcovi zverené

2/ Nie je daná osobitná zodpovednosť za škodu na ostatných predmetoch, pretože nebolo preukázané ich zverenie odporcovi

3/ Nie je daná ani všeobecná zodpovednosť za škodu na odcudzených veciach, pretože tretia osoba ktorej boli odovzdané bola oprávnená používať motorové vozidlo, t. j. nebolo preukázané protiprávne konanie odporcu (a tým pádom ani zavinenie, či príčinná súvislosť medzi konaním odporcu a škodou)

Sťažovateľ podal... odvolanie, v ktorom poukázal na to, že zistenia súdu sú v zjavnom rozpore s obsahom spisu.

Ad 1.1/

Poukázal pritom na to, že nie je zrejmé z čoho súd vyvodil, že vozidlo je predmet, ktorý zamestnanec nemôže využívať sám a nemôže kvalifikovane zabezpečiť jeho ochranu.

V prípade že by nebolo možné dohodnúť osobitnú zodpovednosť podľa § 185 ZP pre motorové vozidlo, bolo by to pre zamestnávateľov vo všeobecnosti likvidačné, keďže v prípade „umožnenia odcudzenia“ služobného vozidla prideleného zamestnancovi by

mohol zamestnávateľ od zamestnanca požadovať iba zlomok jeho ceny, pokiaľ by nedokázal úmysel, čo by doslova motivovalo zamestnanca obohatiť sa na úkor zamestnávateľa.

Ad 1.2/

Sťažovateľ poukázal na nesprávny, prísne formálny a jednostranný prístup k posudzovaniu uzavretej dohody o hmotnej zodpovednosti a vzniku osobitnej zodpovednosti podľa §§ 182 až 185 ZP, ktorým súd porušuje základné práva sťažovateľa (III. ÚS 36/2010, I. ÚS 306/2010).

V zmysle rozhodnutia NS SR č. R 22/1980, predloženého už v priebehu konania, nemá byť dohoda posudzovaná podľa názvu, ale podľa jej obsahu.

Dohoda pod názvom: „Dohoda o hmotnej zodpovednosti“, v článku 1 zakotvila:

„Zamestnanec preberá zodpovednosť za zverenú motorové vozidlo a jeho výbavu.

Zamestnanec preberá hmotnú zodpovednosť za zverenú kreditnú kartu na nákup pohonných hmôt.

Zamestnanec preberá hmotnú zodpovednosť za zverenú predmety.“

Z uvedeného znenia je zrejmé, že predmetom dohody boli vlastne úkony dva a to tak dohoda o hmotnej zodpovednosti za kartu a iné zverenú predmety, ako aj potvrdenie o zverení vozidla.

Odporca a sťažovateľ... prostredníctvom tohto právneho úkonu... potvrdili zverenie motorového vozidla vrátane výbavy do dispozície a ochrany odporcu a tento za ne prevzal zodpovednosť pre prípad možnej straty.

V zmysle článku V. dohody sa odporca výslovne zaviazal nahradiť stratu zverených predmetov v plnej výške. Niet právnych pochyb, že odporcovi tak bez ohľadu na názov právneho úkonu vznikla osobitná zodpovednosť pre prípad straty zverených predmetov podľa § 185 ZP, s čím sa však súd vo svojom odôvodnení vôbec nevysporiadal.

Súd v rozpore s nálezom ÚS SR č. III. ÚS 192/06 v rozsudku nezdôvodnil, prečo v tomto prípade posudzuje dohodu len podľa názvu a teda sa odchyľuje od predchádzajúceho riešenia analogickej otázky všeobecnými súdmi, čím porušuje princíp právnej istoty a právo sťažovateľa na spravodlivý proces.

Ad 2/

Súd neuviedol žiadne argumenty, ktorými by podporil svoje stručné konštatovanie, že inventúrny výstup nie je potvrdením o zverení predmetov, čím bez právneho základu vylučuje zrejmú spojitosť so vznikom zodpovednosti podľa § 185 ZP.

Je pravda, že inventúrny výstup podpísaný v zmysle zákona inventarizačnou komisiou sám osebe nie je dokladom o zodpovednosti zamestnanca podľa § 185 ZP, v uvedenom prípade však doklad z 20. 01. 2006 obsahuje zoznam predmetov zverených zamestnancovi, označenie zamestnanca menom a priezviskom a potvrdenie týchto skutočností podpismi zamestnávateľa aj zamestnanca.

Rovnako v prípade zverenia PH, ktoré má povahu zverenia zásob materiálu podľa § 182 ZP, odporca na základe čl. I. dohody o hmotnej zodpovednosti a čl. IV ods. 5 dohody o údržbe a starostlivosti zodpovedal za vzniknutý schodok a súd svoj záver a tom, že nie je preukázané zverenie, neodôvodnil nijakým spôsobom.

Ad 3/

Sťažovateľ v odvolaní konštatoval, že odporca jednoznačne konal protiprávne keď porušil:

- povinnosť podľa čl. II dohody o hmotnej zodpovednosti urobiť všetko pre to, aby sa zabránilo strate zverených predmetov a vykonať všetky opatrenia na ich zabezpečenie

- povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám

- pokyny nadriadených zamestnancov na výrobných poradách zo dňa 07. 02. 2005 a 26. 09. 2005 parkovať vozidlá v stráženom objekte zamestnávateľa alebo po vydaní povolenia doma ktorých príjem potvrdil podpisom

Porušenie uvedených povinností nebolo v konaní ani v odôvodnení rozsudku vyvrátené. Celé svoje rozhodnutie o tom, že nebolo dané protiprávne konanie, súd postavil na závere, že kolega odporcu p. Š. bol v danom čase oprávnený motorové vozidlo používať.

K tomuto však neexistoval a v spise nebol doložený jediný dôkaz, záver bol prijatý nepodložene, iba na základe tvrdení odporcu, že p. Š.:

- bol oprávnený vozidlo používať so súhlasom zamestnávateľa

- motorové vozidlo zvyčajne parkoval doma

- v čase odcudzenia opustil s vozidlom areál sťažovateľa a odišiel bez toho, aby mu v tom niekto zabránil.

Už prvá a základná skutočnosť sa nezakladala na pravde a ani nebola nijak preukázaná.

Ďalšie skutočnosti preto nie sú relevantné a logicky nepostačujú k preukázaniu, že p. Š. bol oprávnený na použitie predmetného motorového vozidla, keďže logické je naopak

to, že písomne zverené vozidlo nemôže zamestnanec kedykoľvek svojvoľne odovzdať inej osobe, bez súhlasu zamestnávateľa. Zo žiadneho predloženého dôkazu právo vozidlo odovzdať inému nevyplýva, preto tvrdenie súdu nie je právne udržateľné.

Oprávnenie odporcu odovzdať vozidlo mohlo vzniknúť jedine na základe písomného súhlasu zamestnávateľa, čo sa nestalo.

Pokiaľ konal odporca svojvoľne, konal v rozpore s dohodou so zamestnávateľom a svojimi povinnosťami, a teda protiprávne, čo aj sám písomne uznal v zápise zo dňa 05. 05. 2006. S týmito skutočnosťami sa súd nijakým spôsobom nevyporiadal v odôvodnení rozhodnutia.

Porušovateľ svoje potvrdzujúce rozhodnutie zo dňa 29. 02. 2012 odôvodnil iba nekonkrétne a hmlisto tým, že sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami a právnymi závermi prvostupňového súdu bez toho, aby reagoval na konkrétne námietky uvedené v odvolaní, s ktorými sa prvostupňový súd nevyporiadal, pretože jeho rozhodovanie im predchádzalo...

odvolací súd ani súd prvostupňový sa nevyporiadali s predloženými skutkovými a právnymi okolnosťami veci, najmä ani jeden nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na otázky predložené v odvolaní, a to napriek tomu, že ide bez pochybností o otázky zásadného charakteru s priamym vplyvom na výsledok vo veci, najmä:

1/ Prečo vozidlo nemôže byť predmetom zverenia

2/ Prečo dohodu obsahujúcu potvrdenie o zverení predmetov a dohodu o hmotnej zodpovednosti z 1. 7. 2003 posúdil ako neplatný právny úkon

3/ Aké náležitosti zverenia predmetov absentovali v dokumente označenom ako „inventúrny výstup“ z 20. 01. 2006 podpísanom odporcom

4/ Prečo nebolo uznané zverenie PH zakúpených z karty zverenej odporcovi dohodou o hmotnej zodpovednosti na tento účel

5/ Prečo súd neuznal protiprávnosť konania, ktoré ako protiprávne označil aj odporca, hoci nebol predložený žiadny dôkaz o oprávnení odovzdať svojvoľne vozidlo inej osobe, naopak toto odporuje Zákonníku práce a Dohode o HZ/zverení vozidla z 1. 7. 2003.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Krajský súd v Trnave rozsudkom zo dňa 29. 02. 2012 vo veci vedenej pod sp. zn. 24Co 152/2011 právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho

práva na nezávislom a nestrannom súde za podmienok a podrobností ustanovených zákonom podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky porušil.

2. Krajský súd v Trnave rozsudkom zo dňa 29. 02. 2012 vo veci vedenej pod sp. zn. 24Co 152/2011 právo sťažovateľa na prejednanie záležitosti spravodlivo, verejne a v primeranej lehote nezávislým a nestranným zákonom zriadeným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušil.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 29. 02. 2012 vo veci vedenej pod sp. zn. 24Co 152/2011 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 707,45 EUR, ktorú je Krajský súd v Trnave povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona

o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že uvedené zákonné ustanovenie rozlišuje okrem iného aj osobitnú kategóriu návrhov, ktorými sú návrhy „zjavne neopodstatnené“. Týmto zákon o ústavnom súde v záujme účelnosti a procesnej ekonomie poskytuje ústavnému súdu príležitosť preskúmať v štádiu predbežného prerokovania sťažnosti (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) možnosť jej prípadného odmietnutia jednak na základe obsahu namietaných právoplatných rozhodnutí, charakteru namietaných opatrení alebo iných zásahov, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv alebo slobôd navrhovateľa, a z nich vyplývajúcich skutkových zistení a jednak na základe argumentácie, ktorú proti nim sťažovateľ v návrhu uplatnil.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, IV. ÚS 300/08).

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 301/2008 zo 7. marca 2011 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) o zamietnutí jej návrhu na zaplatenie sumy 13 180,54 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody vzniknutej na zverených predmetoch v pracovnoprávnom vzťahu.

Podľa sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom porušil ňou označené základné a iné práva, pretože jasne a zreteľne neodpovedal na otázky uvedené v odvolaní proti rozsudku okresného súdu, a to

«1/ Prečo vozidlo nemôže byť predmetom zverenia

2/ Prečo dohodu obsahujúcu potvrdenie o zverení predmetov a dohodu o hmotnej zodpovednosti z 1. 7. 2003 posúdil ako neplatný právny úkon

3/ Aké náležitosti zverenia predmetov absentovali v dokumente označenom ako „inventúrny výstup“ z 20. 01. 2006 podpísanom odporcom

4/ Prečo nebolo uznané zverenie PH zakúpených z karty zverenej odporcovi dohodou o hmotnej zodpovednosti na tento účel

5/ Prečo súd neuznal protiprávnosť konania, ktoré ako protiprávne označil aj odporca, hoci nebol predložený žiadny dôkaz o oprávnení odovzdať svojvoľne vozidlo inej osobe, naopak toto odporuje Zákonníku práce a Dohode o HZ/zverení vozidla z 1. 7. 2003».

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky zaoberal jej opodstatnenosťou v naznačenom smere, predovšetkým skúmajúc možnosť preukázania príčinnej súvislosti medzi namietaným rozsudkom a základným právom upraveným v čl. 46 ods. 1 a ods. 4 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorých sťažovateľka v sťažnosti namietala. V nadväznosti na to posudzoval opodstatnenosť námietok sťažovateľky, pokiaľ ide o ťažiskové časti odôvodnenia namietaného rozsudku krajského súdu vedúceho k požiadavke vyslovenia porušenia jej označených práv.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné

záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je preto daná len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť fyzické osoby a právnické osoby pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ich pred takými zásahmi do ich práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01, IV. ÚS 111/09).

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom namietaného rozsudku, odvolaním proti rozsudku okresného súdu, ako aj s obsahom súvisiaceho súdneho spisu, ktorý si zadovážil, dospel k záveru, že rozsudkom krajského súdu nedošlo k porušeniu sťažovateľkou označeného základného a iného práva.

Európsky súd pre ľudské práva už vo viacerých rozhodnutiach týkajúcich sa aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru vyslovil, že právo na spravodlivé prejednanie vecí v sebe

zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. „Článok 6 ods. 1 zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, nemožno ho ale chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument bola daná podrobná odpoveď... Preto otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na konkrétne okolnosti daného prípadu“ (rozsudok Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. decembra 1994). Z uvedeného však vyplýva povinnosť súdu poskytnúť odpoveď na argument, ktorý sa v kontexte danej veci javí ako rozhodujúci.

Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového i odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 209/04).

Krajský súd v rozsudku uviedol: „Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Prvostupňový súd sa dostatočným spôsobom vypořiadal s námietkami uplatnenými žalobcom a vzhľadom na to, že tento ani v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by bolo potrebné zhodnotiť, a na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na dôvody obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozsudku.“

Vzhľadom na to, že krajský súd využil možnosť danú mu ustanovením § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, a s poukazom na ustálenú judikatúru ústavného súdu (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08), z ktorej vyplýva, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, ústavný súd dáva do pozornosti nasledujúcu relevantnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu: „Podľa § 179 ods. 1 ZP zamestnanec zodpovedá zamestnávateľovi za škodu, ktorú mu spôsobil zavineným porušením povinností pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním.

Zamestnávateľ je povinný preukázať zamestnancovo zavinenie okrem prípadov uvedených v § 182 a 185.

Podľa § 182 ods. 1 – 3 ZP, ak zamestnanec prevzal na základe dohody o hmotnej zodpovednosti zodpovednosť za zverenú hotovosť, ceniny, tovar, zásoby materiálu alebo iné hodnoty určené na obeh alebo obrat, ktoré je povinný vyúčtovať, zodpovedá za vzniknutý schodok. V dohodách sa môže so zamestnancami súčasne dohodnúť, že ak budú pracovať na pracovisku s viacerými zamestnancami, ktorí uzatvorili dohodu o hmotnej zodpovednosti, zodpovedajú s nimi za schodok spoločne (spoločná hmotná zodpovednosť). Dohoda o hmotnej zodpovednosti sa musí uzatvoriť písomne, inak je neplatná. Zamestnanec sa zbaví zodpovednosti celkom alebo sčasti, ak preukáže, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia.

Podľa § 185 ods. 1, 2 ZP, zamestnanec zodpovedá za stratu nástrojov, ochranných pracovných prostriedkov a iných podobných predmetov, ktoré mu zamestnávateľ zveril na základe písomného potvrdenia. Zamestnanec sa zbaví zodpovednosti úplne alebo sčasti, ak sa preukáže, že strata vznikla úplne alebo sčasti bez jeho zavinenia.

Podľa § 186 ods. 1 ZP, zamestnanec, ktorý zodpovedá za škodu, je povinný nahradiť zamestnávateľovi skutočnú škodu, a to v peniazoch, ak škodu neodstráni uvedením do predchádzajúceho stavu a ak túto škodu zamestnávateľ od zamestnanca požaduje.

S poukazom na vykonané dokazovanie a citované zákonné ustanovenia dospel súd k záveru, že podaný návrh nie je dôvodný.

Podľa názoru súdu v danom prípade nebolo možné posudzovať zodpovednosť odporcu za škodu v zmysle § 182 resp. § 185 ZP, nakoľko pokiaľ ide o náhradu škody titulom odcudzeného motorového vozidla, tak motorové vozidlo nemôže byť v zmysle ustanovení zákonníka práce predmetom dohody o hmotnej zodpovednosti, čo je vylúčené samotným funkčným určením vozidla, nakoľko sa nejedná o predmet, ktorý by odporca ako zamestnanec využíval sám a mal by súčasne možnosť tak kvalifikovane zabezpečiť jeho ochranu. Súčasne sa nejedná o hotovosť, ceniny či inú hodnotu zverenú na obeh alebo obrat, ktorú by bol odporca povinný vyúčtovať. Súd preto dospel k záveru, že dohoda o hmotnej zodpovednosti uzavretá medzi účastníkmi dňa 01. 07. 2003, predmetom ktorej je vyššie uvedené motorové vozidlo je neplatná a v danom prípade bolo možné posudzovať zodpovednosť odporcu za škodu spôsobenú odcudzením predmetného MV iba podľa všeobecnej zodpovednosti zamestnanca za škodu podľa § 179 ZP.

Súd len pre úplnosť dodáva, že skutočnosť, že predmetné MV používal okrem odporcu minimálne ďalší zamestnanec a to A. Š. jednoznačne vyplýva z jeho výpovede na polícii dňa 12. 04. 2006, kde dokonca uviedol, že vozidlo parkoval doma, a preukazuje to aj skutočnosť, že dňa 11. 04. 2006 práve A. Š. prišiel na tomto MV do sídla navrhovateľa, z vozidla vyložil a následne doň naložil elektromery a na vozidle odišiel cez vrátnicu preč, bez toho, že by mu v tom niekto zabránil.

Rovnako nebolo v konaní preukázané ani zverenie ostatných odcudzených predmetov (pracovné pomôcky a elektromery) odporcovi na základe podpísaného písomného potvrdenia, nakoľko navrhovateľ predložil iba inventúrny výstup pracovných prostriedkov, ktorý takýmto písomným potvrdením nie je. Pokiaľ ide o odcudzené elektromery, ich zverenie odporcovi na písomné potvrdenie v konaní rovnako nebolo preukázané. Obdobne sa to týka odhadnutej spotreby resp. zostatku pohonných hmôt v odcudzenom motorovom vozidle.

Súd teda následne skúmal, či sú v danom prípade splnené zákonné podmienky pre vznik všeobecnej zodpovednosti odporcu za škodu podľa § 179 ZP a dospel k záveru, že odporca nenesie zodpovednosť ani v tomto prípade a to z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok pre vznik jeho zodpovednosti. V prípade všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa § 179 ods. 1 ZP sú predpokladmi jej vzniku protiprávny úkon, vznik škody, príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom vznikom škody, zavinenie zamestnanca, existencia pracovného pomeru a skutočnosť, že ku škode došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním; pričom pre vznik zodpovednosti zamestnanca musia byť splnené súčasne všetky uvedené podmienky, v danom prípade dospel súd k záveru, že nebol preukázaný protiprávny úkon odporcu, nakoľko tento odovzdal vozidlo kolegovi Š., ktorý ako je už uvedené vyššie bol rovnako oprávnený používať uvedené MV. Vozidlo z areálu navrhovateľa následne odviezol a zaparkoval doma A. Š. a nie odporca, preto v prípade odporcu súd nezistil, že by sa dopustil protiprávneho úkonu. Následne tak nie sú splnené ani ostatné podmienky vzniku zodpovednosti ako je príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom odporcu a vznikom škody, ani zavinenie odporcu.“

K jednotlivým otázkam uvedeným v odvolaní, na ktoré sťažovateľka podľa jej tvrdenia nedostala odpoveď, ústavný súd uvádza:

1. Prečo vozidlo nemôže byť predmetom zverenia?

Táto námietka nebola predmetom odvolania, a preto sťažovateľka nemôže namietat', že na takúto otázku nedostala odpoveď.

2. Prečo dohodu obsahujúcu potvrdenie o zverení predmetov a dohodu o hmotnej zodpovednosti z 1. júla 2003 posúdil ako neplatný právny úkon?

Ani táto námietka nebola predmetom odvolania, navyše ústavný súd poukazuje na to, že na túto otázku odstala sťažovateľka v celom rozsahu odpoveď v odôvodnení rozsudku okresného súdu.

3. Aké náležitosti zverenia predmetov absentovali v dokumente označenom ako „inventúrny výstup“ z 20. januára 2006 podpísanom odporcom?

Ani túto námietku odvolanie neobsahovalo. Navyše ústavný súd poukazuje na to, že tvrdenie sťažovateľky o tom, že inventúrny výstup obsahuje podpis odporcu, sa nezakladá na pravde, čo je zrejmé z obsahu spisu okresného súdu.

4. Prečo nebolo uznané zverenie PH zakúpených z karty zverenej odporcovi dohodou o hmotnej zodpovednosti na tento účel?

Ani táto námietka nebola obsahom odvolania, a preto ústavný súd nie je povinný takýto nedostatok odôvodnenia v rozsudkoch všeobecných súdov preskúmať.

5. Prečo súd neuznal protiprávnosť konania, ktoré ako protiprávne označil aj odporca, hoci nebol predložený žiadny dôkaz o oprávnení odovzdať svojvoľne vozidlo inej osobe, naopak toto odporuje Zákonníku práce a Dohode o HZ/zverení vozidla z 1. júla 2003?

Na túto otázku sťažovateľka tiež dostala odpoveď v rozsudku okresného súdu.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že okresný súd mal skutočnosť, že motorové vozidlo používali aj iné osoby ako odporca, preukázanú z výpovede A. Š., z ktorej jednoznačne vyplýva, že motorové vozidlo používal aj on so súhlasom majiteľa firmy a parkoval ním v mieste svojho bydliska. Nie je teda pravdivé tvrdenie sťažovateľky, že

takýto záver bol prijatý iba na základe tvrdení odporcu. Dôkaz – výsluch A. Š. – sťažovateľka v konaní pred okresným súdom žiadnym spôsobom nevyvrátila.

Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľky, že odporcovi vznikla osobitná zodpovednosť podľa § 185 Zákonníka práce, pričom s týmto tvrdením sa súdy nevysporiadali, ústavný súd konštatuje, že ani toto tvrdenie sťažovateľky sa nezakladá na pravde. V odôvodnení rozsudku okresného súdu je jasne uvedené, prečo nebolo možné posudzovať zodpovednosť odporcu podľa § 182 a tiež podľa § 185 Zákonníka práce. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na nasledovný judikát (3 Cz 40/1976), ktorý bol vyslovený v súvislosti s posudzovaním zodpovednosti zamestnanca za stratu zverených predmetov podľa § 178 zákona č. 65/1965 Zb. Zákonník práce v znení noviel (teraz § 185 Zákonníka práce): „Zodpovednosť zamestnanca za stratu predmetov zverených na písomné potvrdenie predpokladá, že ide o predmet, ktorý zamestnanec sám a výlučne používa a má možnosť kvalifikovane zabezpečiť jeho ochranu. Nie je to tak, ak zverený predmet používajú aj iní zamestnanci v rámci svojej pracovnej činnosti vyplývajúcej im z pracovných úloh.“ Je teda zrejmé, že práve citovaným judikátom sa okresný súd vysporiadal s tvrdením sťažovateľky o zodpovednosť odporcu podľa § 185 Zákonníka práce.

Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľka uviedla v predmetnej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký jeho výklad a aplikáciu ustanovení Zákonníka práce, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s uvedenými článkami ústavy a dohovoru.

Citované rozhodnutie obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd konštatuje, že závery, ku ktorým krajský súd, resp. okresný súd dospeli, nemožno označiť za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu, resp. okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom,

z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že v súlade so svojou judikatúrou posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi porušením práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah.

Ústavný súd napokon dodáva, že sťažnosťou napadnuté rozhodnutie posudzoval len z hľadiska kritérií ústavných predpisov a nimi garantovaných základných práv a slobôd. Vzhľadom na to nebolo jeho úlohou do detailov preskúmať prípad z pozície v okolnostiach daného prípadu aplikovaných právnych noriem ani opätovne podrobiť revízií napadnutý rozsudok so zámerom „vylepšiť“ jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam možných pochybení krajského súdu, po zistení, že tieto nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť konformitu záverov napadnutého rozsudku s ústavou.

K namietanému spôsobu hodnotenia dôkazov zo strany krajského súdu, resp. okresného súdu ústavný súd uvádza, že už v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že do obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu, resp. okresného súdu nevykazuje znaky svojvôle a je

dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky uplatnených v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2012